

บรรณานุกรม

- กฤษฎณา วงษาสันต์ และคณะ. วิธีไทย : กลุ่มสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
กรุงเทพฯ : เซนต์เวฟเอ็ดดูเคชัน, 2542.
- กรมศิลปากร. งานช่างศิลปกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์
กรมศิลปากร, 2542.
- กาสั๊ก เต๊ะซันหมาก. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษา
เฉพาะ กรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527.
- กาญจนา เกียรติมนิรัตน์. ภูมิปัญญาในการทอผ้าพื้นเมืองภาคเหนือ: รูปแบบการเรียนรู้และการ
ถ่ายทอดความรู้ของครูภูมิปัญญาไทย. ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(อาชีวศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- กาญจนา แก้วเทพ. คุณลักษณะและวิธีวิทยางานวิจัยเพื่อท้องถิ่น : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วนิดาการพิมพ์. 2553.
- การจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) .สถาบันส่งเสริม. สิ่งดี ๆ ที่หลากหลายสไตล์ KM (Best
Practice KM Style). รายงานประจำปี 2549 ISBN 974-973-423-1
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ). โครงการชีวิวิถี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน.
กรุงเทพฯ : กองผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ กฟผ, 2547.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. เอกสารประกอบการบรรยาย การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรังสิต, 2553.
- กลุ่มภูมิปัญญา สันทนากลุ่ม, ที่บ้านแม่ใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.
- ขวัญใจ อินทร์ศิริพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประตังตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
แม่ใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.
- แขนง เครือข่ายมุทิกา. วิธีไทย. กรุงเทพฯ : รัตนไตร, 2555.
- คณะกรรมการสตรี. โครงการพัฒนาการศึกษาเพื่อชุมชน. กระบวนการและเทคนิคการทำงาน
ของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2543.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางในการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการ

จัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2551.

เคน บัวลาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิษชาภรณ์ ประตังตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเม่นใหญ่

เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

เครือข่ายพุททิกา. “ผ้าทอชีวิต ผ้าทอชีวิต,” โพลด์ทูเดย์. 29 เมษายน 2555. หน้า 6.

ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ สอนหนักกลุ่ม, ที่บ้านเม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

คู่สร้างคู่สม. นิตยสาร, ฉบับที่ 801 ประจำวันศุกร์ที่ 14 มิถุนายน 2556: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

โครงการวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น. บนเส้นทางวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย, 2547.

จารุณี แสงหิน. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เรื่องการเพาะเห็ดฟางจากเปลือกมันสำปะหลัง สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

จันจิรา ทิพย์วงศ์. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมเรื่อง นาข้าวเหนียวล้านปีตอง.

วิทยานิพนธ์ เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

เฉลิมชนม์ บุญเกียรติสกุล. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย

ทางชีวภาพของอาหารธรรมชาติในป่าเมี่ยง: กรณีศึกษา บ้านปางมะโอ ตำบลแม่ละ

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย

เชียงใหม่, 2550.

ชวาลุฑฒ ไชยนุวัติ และ จินดา ขลิบทอง. หน่วยที่ 4 เทคโนโลยีการเกษตรกับการพัฒนาการ

เกษตร. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริม หน่วยที่ 1 - 7. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี :

สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.

ชาญพงษ์ ถูกจิตร์. สมุนไพรกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชนบทของอำเภอเมือง

จังหวัดพะเยา. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ชลีรัตน์ พะยอมรัมย์. “การวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ” ในเอกสาร

ประกอบการประชุม. เมื่อ 24 สิงหาคม, 2549 กรุงเทพฯ : ณ โรงแรมมิราเคิล

แกรนด์, 2549.

ชารี พลสมชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิษชาภรณ์ ประตังตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเม่นใหญ่

เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

ณภพ ศรีวิชัย. การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 เรื่องการผลิตข้าวหอมมะลิ โดยใช้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านของชุมชนตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ,
2550.

ทองสัน แก้วหานาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ปะดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

ทองใส เทียมจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ปะดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. "การจัดการความรู้," พัฒนบริหารศาสตร์, 45(2) : 1-24, 2548.

_____. องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : รัตนไตร, 2549.

ทิสนา แคมมณีและคณะ. กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อ
ใจ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)จำกัด. 2545.

ทัศนีย์ ทัศนียานนท์. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีการทำยา
และนำยาไล่แมลงจากสมุนไพรใกล้ตัว. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2547.

ธงชัย ชิวปรีชา. วิสัยทัศน์และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี ในระดับมัธยมศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก
<http://user.school.net.th/~nipon/head-02.html>, 2552.

ธนากร สังเขป. การพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจรลป.

ธีปทัศน์ ขุนหวาสดีกุล. ไทยโพสต์ เอ็กซ์ไซท์, หนังสือพิมพ์: หน้า 14 .สุขภาพ

ธนากร สังเขป. หลักคิดในการพัฒนาชุมชน. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก
<http://www.franchisecb.com/content--1.html>, 2551.

นวล ภาแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ปะดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเม่นใหญ่
เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

นิคม ชมพูลอง. วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์, 2545.

นิริ เอียวศรีวงศ์. จุดประกาย. กรุงเทพฯธุรกิจ. 2547, ตุลาคม 11 หน้า 12.

นิภา เพชรสม. หลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. กรุงเทพฯ : มปท,
2542.

- เนาวรัตน์ พรายน้อย. การวิจัยประเมินผลและพัฒนาศักยภาพด้านการติดตามประเมินผลด้าน
สื่อสาธารณะเพื่อการผลิตไฟฟ้าสำหรับประชาชนแบบมีส่วนร่วม. รายงาน
ผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์, 2549.
- บัญญัติ ตะนาวศรี และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการฝึกพื้บ้านอาหารพื้นเมืองสู่
กระบวนการเรียนรู้ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัยและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ,
2549.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. ส่งเสริมเกษตร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- ป.อ. ปยุตตโต. พุทธธรรม : ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร :
สหธรรมิก, 2546.
- ปอยฝ้าย (นามแฝง). วัฒนธรรมการบริโภคอาหารของชาวอีสาน. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน
2555 จาก <http://hph.moph.go.th/?modules=HealthCulture&action=ViewHealthCulture&id=14>, 2552.
- ปราณี โนนจันทร์และคณะ. วิถีชีวิตและความมั่นคงทางอาหาร : กระบวนการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนบ้านปากบุงและชุมชนใกล้เคียงในตำบลคันไร่ อำเภอลี้รินทร จังหวัด
อุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.), 2551.
- ประจักษ์ ผลเรือง. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- ประทีป นวลเจริญ และคณะ. งานวิจัยบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์ป่าพรุฝั่ง
อันดามัน. ข่าวสด หน้า 12 , 10 กุมภาพันธ์, 2548.
- ประไพ ทองเจริญและคณะ. การฟื้นฟูกระบวนการยอมรับในวิถีผ้าพื้นบ้านภาคใต้รายงาน
วิจัยฉบับสมบูรณ์, กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
พฤศจิกายน 2552.
- ประภา เหล่าสมบูรณ์และคณะ. รายงานการวิจัยบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง การผลิต
ผักปลอดสารพิษ ของชุมชน ตำบลแก้มอัน อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี.
ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2548.
- ประเวศ วะสี. “การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อแก้ความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน,” สารสัมพันธ์.
3(33) : 60-63, 2543.
- ประเวศ วะสี. “การจัดการความรู้,” สารสัมพันธ์, 5(5) : 74-76, 2545.

- ประพัฒน์ จำปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ
บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกร
มหาวิทยาลัย, 2530.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 2 : กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย (สกว.), 2549.
- พรชิตา วิเชียรปัญญา. การจัดการความรู้ : พื้นฐานการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : Expernet
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ, 2526.
- พรเพ็ญ ยี่สู่น. การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ เรื่องพีชสมุนไพรรักษาท้องอืด ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชาสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์
เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน สงขลา : มหาวิทยาลัย
ทักษิณ, 2549.
- พระพรหมคุณาภรณ์. เข้าสู่อหัวใจพระพุทธศาสนาผ่านการอ่าน"พุทธธรรม". สืบค้นเมื่อ 25
เมษายน 2555 จาก[http://www.fungdham.com/download/book/payutto/
buddhadham.pdf](http://www.fungdham.com/download/book/payutto/buddhadham.pdf), 2553.
- พิชัย แจ่งขำ. อวพช. "มุ่งสร้างสังคมวิทยาศาสตร์ในสังคมไทย แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล,"
คมชัดลึก. 15 กันยายน 2555. หน้า 7.
- พิชญ์ ฟองศรี. วิจัยชั้นเรียน : หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :
ด้านสุทธการพิมพ์, 2550.
- พิเชฐ บัญญัติ. "การจัดการความรู้ในองค์กร," ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 13(1), 118-
122. 2549.
- ไพบุลย์ เพชรไพฑูรย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ปะดั่งดาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
แม่ในใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.
- ไพศาล วรรคำ. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์, 2554.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. วิถีไทย. อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2547.
- มีชัย พลภูงา. สภาพและปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
เครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

มูลนิธิชัยพัฒนา. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก

http://office.nu.ac.th/edu_teach/ASS/Download/vchk-,2551 ก.

_____ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก

<http://www.pcru.ac.th/kings/project4.php,2551> ข.

ยศ สันตสมบัติ. ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน.

เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ. "ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้าน," การศึกษาแห่งชาติ. 28(5). หน้า 30, 2537.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, เสมอ จันทร์พุ่ม และ ชินรัตน์ สมสืบ. แนวคิดและปรัชญาการพัฒนาชนบท.

การพัฒนาชนบท หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. รายงานประจำปี KM ประเทศไทย (สคส.) 2548

ISBN 974-93722-9-8 Co.,Ltd, 2547.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2542.

ราชภัฏพิบูลย์สงคราม.มหาวิทยาลัย. "บทคัดย่อสาระแห่ง". (มปป.) สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน

2555 จาก : <http://www.qru.ac.th/org/research/rajabhat/ripk1/27302.htm>.

รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2541 ก.

_____ พื้นฟูภูมิปัญญาไทยยุคทศวรรษสู่กระแสโลกาภิวัตน์. วิทยาจารย์, 96 : 43 - 48.

สิงหาคม, 2541 ข.

"โรงเรียนใหญ่ รอยเท้าเล็ก" สร้างสังคมคาร์บอนต่ำในโรงเรียน." คมชัดลึก. 15 กันยายน

2555. หน้า 6.

วราภรณ์ วัจนะพันธ์ และคณะ. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการจัดการเรียนการสอน

วิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการ

ศึกษา 4. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2544.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอริบ จิตตฤกษ์ (แปล), ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อ

ศตวรรษที่ 21 = 21st century skills : Rethinking how students learn.

กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์ส์, 2554.

วชิระ หัวหนาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พืชชากรณ์ ปะตังตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
แม่่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

วิชา ทรวงแสง. “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ,” วิชาการ, 3(3) :
73-79 ; มีนาคม, 2543.

วิทยากร วิเชียรกุล. ทางรอดของประเทศไทย : ปฏิวัติกรอบวิธีคิดและระบบการเรียนรู้ใหม่.
กรุงเทพฯ : เรือนปัญญา, 2544.

“วิถีไทย ภูมิปัญญาการกิน วิถีไทยที่คนรุ่นหลังหลงลืม,” แทบลอยด์. 15 กันยายน 2555. หน้า 19.

วิโรจน์ สารรัตน์. วิถีวิทยาการวิจัยแบบผสม: กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการ
บริหารการศึกษา. ปรับปรุงและพิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, 2545.

วิโรจน์ ศรีโกคา และคณะ. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสู่การปฏิบัติการเรียนรู้, กรุงเทพฯ :
ธรรมสาร, 2544.

เวกวรรณ คำสันเทียะ. การจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิกรณีศึกษากลุ่มไทยลาว. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

วัชรินทร์ คงวิลาด. “ผักพื้นบ้านยับยั้งเซลล์มะเร็ง,” แทบลอยด์. 15 กันยายน 2555. หน้า 19.

_____. สาระสุขภาพแพทย์แผนไทย. สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2555 จาก

<http://thaipost.net/node/11354>, 2555

ศิรินันท์ ถนัดคำ. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง การศึกษาพืชสมุนไพรจากใบสะระแหน่ จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิ, 2548.

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2546.

สถานีอนามัยบ้านหนองจิก. บริบทชุมชนบ้านแม่่นใหญ่. สถานีอนามัยบ้านหนองจิก, 2551

สายันต์ ไพรชาญจิตรและคณะ. กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของชุมชนด้าน

ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,

พฤษภาคม : 2549.

สราวุธ ตันติวัฒน์ และคณะ. การสร้างบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่นเรื่องช้างสุรินทร์. คณะ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2547.

สมชาย ชนตินชยกุลและคณะ, แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยงานวิจัยทาง

วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.), 2549.

สมจิต สวธนไพบูลย์ และคณะ. รายงานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมศักยภาพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

_____ . การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์เพื่อปวงชนองค์ความรู้ทาง
วิทยาศาสตร์พื้นที่สัมพันธ์กับวิถีไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

สมฤทธิ ไชยมงคล และคณะ. การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาสากลในการ

พัฒนาอาชีพการผลิตเมี่ยงแบบยั่งยืนของชุมชนบ้านปางอั้น ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอ
ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่, รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ : ภูมิภาคพันธ์

2552.

สามารถ จันทร์สุรย์. ภูมิปัญญาชาวบ้าน. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ :

อัมรินทร์ พรินตัง แอนด์พบลิชซิ่ง, 2536..

สำลี รักสุทธี. คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนฯ ประกอบสื่อ นวัตกรรม. กรุงเทพฯ :

พัฒนาศึกษา, 2553.

สมยศ ดีรัศมี. วิจัย “ฝึกพื้นบ้าน’ พบมากคุณค่า สกัดมะเร็ง-ชะลอแก่,” มติชนรายวัน.

5 ธันวาคม 2555. หน้า 10.

สิริลักษณ์ ยิ้มประสาพร. กระบวนทัศน์ใหม่กับการเรียนรู้ของชุมชน. กรุงเทพฯ ; โครงการ
เสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, 2548.

สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้

สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก [www.opdc.go.th/oldweb/thai/frame_kpi_49/
handbook_2549.doc](http://www.opdc.go.th/oldweb/thai/frame_kpi_49/handbook_2549.doc), 2549.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยใน
ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ. สกศ., 2545.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. การจัดการนวัตกรรม

สำหรับผู้บริหาร (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 3 ฝ่ายส่งเสริมวัฒนธรรม

กรุงเทพฯ : นวัตกรรม สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2553.

เสวี วงษ์มณฑา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการซื้อของผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน

2555 จาก <http://www2.swu.ac.th/royal/book5/b5c6t1.html>, 2549.

เสรี พงศ์พิศ. แนวคิด แนวปฏิบัติ ประสบการณ์ กองทุนหมู่บ้านสวัสดิการชุมชน. กรุงเทพฯ :

ภูมิปัญญาไทย, 2544.

เสถียร คณาศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเม่นใหญ่
เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

เสถียร ฉันทะ. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพพืชสมุนไพร :

กรณีศึกษาในวิถีชีวิตชุมชนไทลื้อจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การจัดการ
มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

สุกัญญา เรืองสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

สุกัญญา ลาจ้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเม่นใหญ่
เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

สุดสวาท เลาหวินิจ. ผลไม้ที่มีสารต้านมะเร็งสูง. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก
www.herb4life.net/article, 2555.

สุพรรณ ศรีธรรมมา. “ดื่บร้อนทำได้ง่าย ๆ ด้วย “รสชาติ” พืชผักสมุนไพรไทย,” ไทยโพสต์
เอ็กซ์ไซท์. 29 เมษายน 2555. หน้า 14.

สุดสวาท เลาหวินิจ. “ปรับอาหารตามอากาศวิถีสุขภาพดีพึงรู้เท่าทัน,” ไทยโพสต์ เอ็กซ์ไซท์.
15 กันยายน 2555. หน้า 14.

สุชามาศ เจริญฤทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

สุวนันท์ จันแก้วขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิชชาภรณ์ ประดั่งตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.

สุমন อมรวิวัฒน์. “การเรียนรู้เพื่อรักและรักษาสีสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการชิมชั้บ”. ครุศาสตร์.
28 : 3-5 กรกฎาคม-ตุลาคม, 2542.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. “ภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้,” ทักษิณคดี. 4 (3) : 33-42 ; ก.พ - ก.ค. 2540.

สุภาพันธุ์ วงศ์คำจันทร์ และคณะ. การสร้างบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องการ
อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเขาดอนเตี้ยอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สรุปผล
การดำเนินงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ปี 2547, 2547.

- สุรศักดิ์ ประตังตาโต. การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสารจอดเก่า สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
- สุชาติา ชินะจิตร. รากเหง้าแห่งปัญญา : วิทยาศาสตร์ท้องถิ่นโอกาสที่จะเรียนรู้ให้รู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย, 2547.
- หทัย น้อยสมบัติ และคณะ. การสร้างบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องระบบนิเวศของกุดน้ำลาด สำหรับนักเรียนนักศึกษา และชาวบ้านกุดน้ำอ้อ ตำบลลำพาน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 2548.
- อศิน รพีพัฒน์, มรว. ชุมชนแออัด : องค์ความรู้กับความเป็นจริง. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค, 2547.
- อินทิรา หิรัญสาย. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2545.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน : พลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544.
- อนัน หม่อมกระโทก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พิษชาครณ์ ปะตังตาโต เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านแม่ใหญ่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555.
- อุบลรัตน์ กิจไมตรี. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอินทว ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2542.
- อุไรวรรณ วิจารณ์กุล และสมศรี จินตนสนธิ. “บ่อเกลือพันปี,” วิทยาศาสตร์ท้องถิ่นสถาบันราชภัฏ. 1(3) : 11-12, 2547.
- อุทัย ดุลยเกษม. “ภูมิปัญญาพื้นบ้าน”. รุสมิแล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. 18 (1-2) : 60-69. มกราคม- สิงหาคม, 2540.
- อุทุมพร หลอดโค. อาหารธรรมชาติ : วิธีการดำรงชีวิตของชุมชนอีสานศูนย์วิจัยพหุลักษณะสังคมลุ่มน้ำโขง. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. ภูมิปัญญาชาวบ้าน 4 ภูมิภาค : วิธีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- เอกรินทร์ พึ่งประชา. “กิน ‘ข้าวแดง’ กับ ‘คนดำนซ้าย,’ มติชน. 21 ธันวาคม 2555. หน้า 20.
- Betje. Cruise Tourism and Society: A Socio-economic Perspective. Germany : Springer, 1998.

- Demarest.M. "Understanding Knowledge Management," **Journal of Long Range Planning**. 30 (3) : 374-384, 1997.
- Darling-Hammond. L.(2007.May 2). **Evaluating No Child Left Behind**. The Nation. Accessed at www.thenation.com/doc/20070521/darling-hammond on November 2, 2009.
- Indriyanto,B. "The Relative Contribution of Home and Community Resources to Primary Student Achievement in Indonesia (Home Resources). **Dissertation Abstracts International** 53,6 : 3418-A. April, 1993.
- Guidarini. **Ignazio Gardella nell'architettura italiana**. Opere 1929-1970, Milan, Skira, 1975.
- Hughers. **The Social Construction of Technological Systems : New Directions in the Sociology and History of Technology**. MIT Press, 1987.
- Julian H. S. **Theory of Culture Change: The Methodology of Multilinear : Evolution**. Chicago: University of Illinois Press. 1976.
- Lee, S. W. "Assessment of Effect of Field Trips on Students Achievement and Attitudes Toward Field Trips in College Biology (Student Achievement)."
Dissertation Abstracts International 58,04 : 1218-A. October, 1997.
- Mullins' Jouce A. "How field trips in natural areas associated with museums, Arboreta, and Aquaria impact the educational experiences of teachers and students."
Dissertation Abstracts International 59,07 : 2431 -A. January, 1999.
- Nation.net. **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555 จาก <http://pageconfig/viewcontent/viewcontent1.asp?pageid=471,2550>.
- Nygren, A. "Local Knowledge in the Environment-Development Discourse". **Critique of Anthropology**. 19 (3). 267-288, 1999.
- Peter Drucker. **Innovation and Entrepreneurship**. New York : Harper & Row, 1985.
- Protst, G. , S. Raub, and K.Romhardt. **Managing Knowledge Building Blocks for Success**. England : John Willey & Sons Ltd, 1998.

- Ramirez, E. C. "Activities and Procedures of some Community Schools in the United States and Their Implications for the Philippines;" **Dissertation Abstract International**. 20(6) : 96-97, 1969.
- Rogers Everett. **Diffusion of Innovations**. New York : Free Press, 1995.
- Senge. P. **The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization**. London : Century Press, 1998.



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY